

Leitura de Textos linguísticos:

Artigo 1a.

Processos de figuração e manutenção da ordem interaccional:

Estratégias de mitigação no quadro do sistema de delicadeza

Desenvolvidos pelos participantes de programas de rádio específicos

Carla Aurélia de Almeida

Terminologie:

Ordem interaccional: interakční pořadí

Interacção verbal: verbální interakce

Interacção: interakce – verbal x não verbal – reakce, působení, vzájemné působení

Acto ilocutório: řečový akt mající nepřímou, vysloveně nevyjádřenou výpovědní, komunikační a pragmatickou sílu (např. prosba, děkování, tázání), a přitom vytvářející význam a určitý tlak na adresáta (J. L. Austin)

Matriz (adj.): ústřední, hlavní, prvořadý, základní

Matriz (sub.): matrix (lat.) – základní mateřská hmota, forma, základ, (tech -matice, zápustka, anat. děloha...)

Acomodação intersubjectiva: intersubjektívni přizpůsobení, adaptace, přizpůsobivost,

Intersubjektívni: je to, co je společné více lidem; sdílený s ostatními, pospolitý, to, co různé subjekty vnímají a hodnotí stejně, v čem se shodují.

Estratégias discursivas: strategie komunikace/komunikační strategie

Perspectiva semântico-pragmática: je to pragmaticko-sémantické hledisko, které bere v potaz nejen sémantický význam slova, ale jeho možnou obměnu v souladu s pragmatickými faktory (jako je například ilokuční akt – prosba, žádost, zdvořilost, poděkování, apod.)

Dispositivos discursivos: mechanismy komunikace

Trocas discursiva triádica: Trojuhelníková řečová výměna

Papéis interaccionais: interakční role

Espaço interaccional: interakční prostor

Contexto institucional: institucionální kontext

Locutor: Mluvčí

Vértice do triângulo: vrchol trojúhelníku

Condutor das trocas: vodič, prostředník, dialogových reakcí

Coerência interdiscursiva: interdiskursivní koherence (koherence společná všem účastníkům dialogu)

Espaço ritualizado: ritualizovaný prostor (odkaz na rádio) – nejde o všední záležitost, obyčejnou, nýbrž událost – program – vysílání, které má určitý ritualizovaný význam.

Sequências discursivas: řečové sekvence

Dispositivo interlocutivo: interlokuční mechanismus

Estereotipado: stereotypovaný, zautomatizovaný

Função relacional: relační funkce: funkce sdělovací

Constrangimento ritual: rituální omezení

Figuração: sestavení, seskupení

Face work: obložení

Delicadeza positiva: kladná delikátnost projevy

Delicadeza negativa: záporná delikátnost projevy

Mitigação: zjejmnění, zmírnění
Atenuador: změkčovadlo, softener (AJ), oslabující zjemňující prostředek

Actos ameaçadores: akty hrozící, ohrožující, vhrůžný...

Actos que valorizam as faces do interlocutor: (flattering – lichocení), akty, která valorizují mluvčího (účastníka dialogu).

Tag: počítače: značka, element, například u značkovacího jazyka HTML, kde je kupř. značkou (tagem) je: P (odstavec) nebo A (hypertextový odkaz)

počítače: česky štítek. Klíčové slovo nebo pojem připojený k informaci, článku, obsahu. Například štítky jsou používány u internetových aplikací (Web 2.0). Jedná se o metadata, která pomáhají při orientaci v obsahu dokumentu a při vyhledání příbuzného textu nebo obsahu.

Pergunta-tag – tázací dovětek, Tázací dovětky jsou krátké otázky, které se připojují k oznamovacím větám. Používají se buď proto, aby se mluvčí ujistil, že to, co říká, je skutečně pravda, nebo aby přiměl posluchače se nad větou zamyslet. Někdy se jedná o skutečnou otázku, na kterou očekáváme odpověď, jindy jde pouze o otázku řečnickou. I v češtině jsou tázací dovětky běžné. U nás je vše jednodušší, protože si vystačíme s prostým *vid'?*, *vid'te?*, *že?*, *že ano?* apod.

Včera jsi nebyl doma, vid'?

Moc jim to nejde, vid'te?

Ještě nemáte hlad, že ne?

Ty se nudíš, že jo?

atd.

Lingvistický kontext: Ilokuční akty Actos ilocutórios

Pragmatika I: deixe, konverzační implikatury, presupozice
(Levinson, *Pragmatics*, 1983; *Presumptive Meanings*, 2000)

1. Předmět pragmatiky
2. Deixe (přeskočíme...)
3. Konverzační implikatury
4. Presupozice

Ad 1. Co je pragmatika

⇒ V rámci *langue - parole* (Saussure, *Kurs*, s. 46-51: *langue* = společenský produkt řeči, langage; řeč = vrozená schopnost, tj. schopnost vytvářet *jazyk* jako sémiotický systém. *Parole* = mluva: 1. „...kombinace, jejichž prostřednictvím mluvčí užívá kódu jazyka k vyjádření své vlastní myšlenky.“; 2. psychofyziologický mechanismus (srov. *Kurs ...*, s. 50); „...je vždy individuální a je pod kontrolou jednotlivce.“; („Z tohoto hlediska lze jazyk přirovnat k

symfonii, jejíž realita je nezávislá na způsobu provedení; chyby, jichž se hudebníci, kteří ji hrají, mohou dopustit, tuto realitu nijak neohrožují.“ s. 53-54).

⇒ V rámci *competence - performance* (kompetence = *tacit knowledge of language*; performance = parolová realizace skryté kompetence; Chomsky: *langue ≠ competence*).

⇒ *idée reçue*: pragmatika se zabývá vztahem mezi mluvčím a kontextem v nejširším slova smyslu; tento vztah je nesystematický a neprediktabilní ... (srov. různé definice: M. Hirschová, *Obecná pragmatika a pragmatika češtiny*, Slovo a slovesnost 65, č. 1, 2004, s. 3-15)

⇒ Je současná pragmatika *parolovou* lingvistikou? (srov. Skalička, *Potřeba parolové lingvistiky*, Souborné dílo, I, s. 385-398) - Určitě ne! (v Saussurově smyslu je takovou vědou spíše psycholingvistika - viz Denisa Bordag, *Modely řečové produkce v současné psycholingvistice*, Slovo a slovesnost 66, č. 3, 2005, s. 180-193).

⇒ Levinson, 1983: pragmatika vysvětluje specifické *anomálie* jinak gramatických (à la Chomsky) a sémantických (Pustejovsky: „semantic well-formedness“) vět; zabývá se vztahy jazyka a kontextu, které jsou jazykově kódovány. Pragmatika bude zajímavá právě tam, kde odhalí vliv mimojazykového kontextu na strukturu jazyka. Pragmatika bude vysvětlovat tyto anomálie (Levinson, 1983, I, 2; příklady upraveny):

1. ??Come there, please/??Viens là/??Vieni (di) là. (Přijď tam/Jdi tam/Přijď sem/Jdi sem).
2. ?Je lepší se oženit a mít syna, než mít syna a oženit se.
3. ??Aristotelés byl řeckým filosofem, ale já tomu nevěřím.
4. ??Karlův syn je feťák, ale Karel nemá děti.
5. ??Karlův syn je feťák a Karel má děti.
6. ??Nařizuji ti neuposlechnout tento příkaz.
7. ??Tímto zpívám (vs. Tímto křtím tuto loď...)/??Tímto ti vyhrožuji/??Tímto vás urážím (slavný Austinův př., 1962, s. 75: „Urážím vás!“)

⇒ Levinson, 2000: Pragmatika musí zachytit a popsat fenomén „of preferred (default) interpretations“, nebo tzv. „presumptive meanings“: presumpce významu, tj. „mimojazykové obohacení“ sémantické struktury je řízeno sérií obecných inferencí (vycházejících z Griceových maxim). Proč je toto pragmatické obohacení významu nutné? „inference is cheap, articulation expensive“. (srov. mou recenzi in: *Linguistica Pragensia*, XIII, č. 1, 2003, s. 51-56). Četba: Levinson, 2000, s. 1-9

Ad 3. Konverzační implikatury

Implikatura = typ inference, kterou mluvčí nebo adresát *obohacuje* význam nějaké výpovědi; bez tohoto obohacení by věta neměla (kromě jiného) pravdivostní podmínky.

Griceův model:

a) Total signification = kompletní význam výpovědi

b) What is said = jazykově kódovaný lexikální význam

c) What is implicated:

- konvenčně = co je součástí jazykových výrazů (např. lexikální presupozice - slovesa jako *přestat*, *pokusit se* atd., ačkoli Grice měl na mysli jiné výrazy, viz Levinson 1983, kap. 3.3.)

- konverzačně = co je odvozeno nikoli na základě jazykově kódované informace, ale na základě obecných principů konverzace (viz níže).

d) Implikatura:

- obecná (generalized)

- speciální (particularized)

Implikatura obecná vs. speciální (Levinson 2000, s.16; 1983, kap. 3.3):

a) Implikatura je *speciální* (PCI = particularized conversational implicature), jestliže nastává jen v rámci specifických kontextuálních předpokladů; je tedy nepravidelná a proměnlivá.

b) Implikatura je *obecná* (GCI = generalized conversational implicature), jestliže nastává ve všech kontextech, ve kterém je použito výrazů, které ji „spouštějí“. Obecná implikatura nenastává, jestliže jsou přítomny specifické kontextuální předpoklady, které ji *ruší*.

Příklady:

1.

- Kolik je hodin?

- *Někteří* hosté už odcházejí.

⇒ PCI: Už je pozdě.

⇒ GCI: *Všichni* ještě neodcházejí.

2.

- Kde je John?

- *Někteří* hosté už odcházejí.

⇒ PCI: John už možná taky odešel.

⇒ GCI: *Všichni* ještě neodcházejí.

Konverzační implikatury a „princip kooperace“

Griceův princip kooperace (H. P. Grice, *Studies in the way of words*, Cambridge, Harvard University Press 1989, s. 26): „Make your contribution such as is required, at the stage at which it occurs, by the accepted purpose or direction of the talk exchange in which you are engaged.“

Konverzační maximy = základní pravidla, která jsou zachovávána (vyplývají z racionálního používání jazyka v komunikaci).

1. Maxima *kvality* - pravdivé výpovědi
2. Maxima *kvantity* - informativní výpovědi
3. Maxima *relevance* - relevantní, pertinentní výpovědi
4. Maxima *způsobu* - stručné, jednoznačné a uspořádané výpovědi.

Levinson 2000: maximy nejsou normativními regulemi, které je třeba si postupně osvojit, ale jsou to spíše *heuristics* = interpretační „klíče“, kterými jsou významově „obohacovány“ výpovědi: „Instead of thinking about them [tj. the maxims] as rules (or rules of thumb) or behavioral norms, it is useful to think of them as primarily *inferential heuristics* which then motivate the behavioral norms.“ (s. 35); jsou to „vzájemná očekávání“: „...it is clear that any mutual expectations can serve to drastically limit the search-space for coordination solution.“ (s. 30)

Levinson 2000: maximy → 3 interpretační *principy* (*heuristics*), které fungují jako obecné inference obohacující význam výpovědi (s. 35-39):

- ⇒ **Princip Q** („What isn't said, isn't“) = maxima kvantity a) (informativní - kontrastivní série výrazů)
- ⇒ **Princip I** („What is expressed simply is stereotypically exemplified“) = maxima kvantity (ne *více* informativní, než je potřeba)
- ⇒ **Princip M** („What's said in an abnormal way isn't normal“) = maxima způsobu (založeno na *příznakovosti* - *nepříznakovosti* jazykových prostředků - princip konvencionality)

Příklady obecných konverzačních implikatur podle 3 principů:

1. **Q - implikatury**: „[induce] inferences from the use of one expression to the assumption that the speaker did not intend a contrasting, usually informationally stronger, one.“ (s. 75)

a) „škálové“, „stupnicové“ implikatury (scalar implicatures):

- Někteří moji přátelé jsou logikové → Ne všichni (někteří nejsou), <všichni, někteří>
- Je to podobná kniha → není to stejná kniha, <stejný, podobný>
- John se o to pokusil → John neuspěl, <uspět, pokusit se>
- Je to bílá růže → Není červená, růžová ..., <černý, červený, modrý, ...>
- Je vdaná? - Je zasnoubená → Není vdaná <..., zasnoubená, vdaná, ...>

b) „větné“ implikatury (clausal implicatures):

- Ministr si uvědomil, že vláda udělala chybu → vláda udělala chybu, <uvědomit si, že *p*, myslet si, že *p*>

- Ministr si myslel, že vláda udělala chybu → vláda možná udělala chybu, <uvědomit si, že p, myslet si, že p>

2. I - implikatury: založené na očekávání *informativních* výpovědí (nedostatečná vs. nadbytečná informace), vzájemný předpoklad *minimálního* příspěvku (mluvčí) a *maximálního* inferenčního obohacení (adresát): „I-implicatures are inferences from *the lack of further specification to the lack of need for it.*“ (s. 116)

Příklady:

(40) *Conditional perfection* (Geis and Zwicky 1971) "If you mow the lawn, I'll give you five dollars."

I +> 'If you don't mow the lawn, I will not give five dollars' or perhaps 'If I give you \$5, you will have mown the lawn.'

+ +> '(If and) only if you mow the lawn, will I give you five dollars.'

(41) *Conjunction buttressing* (e.g., Atlas and Levinson 1981)

An utterance of the form "p and q" where p and q describe events, such as "John turned the key and the engine started."

+ +> 'p and then q' (temporal sequence)

'p therefore q' (causal connectedness)

'A did X in order to cause q' (teleology, intentionality)

(42) *Bridging* (Clark and Haviland 1977)

"John unpacked the picnic. The beer was warm." +> 'The beer was part of the picnic'

(43) *Inference to stereotype* (Atlas and Levinson 1981) "John said 'Hello' to the secretary and then he smiled."

+ +> 'John said 'Hello' to the female secretary and then John smiled.'

(44) *Negative strengthening* (Horn 1989: chap. 5) "I don't like Alice."

+ > 'I positively dislike Alice.'

(45) *Preferred local coreference* "John came in and he sat down."

+ +> 'Johni came in and hej sat down.'

(46) *Mirror maxim* (Harnish 1976: 359) "Harry and Sue bought a piano."

+> 'They bought it together, not one each.'

(47) *Noun-noun compounds (NN-relations)* (Hobbs et al. 1993) "The oil compressor gauge."

+> 'The gauge that measures the state of the compressor that compresses the oil.'

(48) *Specializations of spatial terms* (Herskovits 1986)

a. "The nail is in the wood."

+> 'The nail is buried in the wood.'

b. "The spoon is in the cup."

+> 'The spoon has its bowl-part in the cup.'

(49) *Possessive interpretations* (Sperber and Wilson 1986)

a. "Wendy's children"

+> 'those to whom she is parent.'

b. "Wendy's house"

+> 'the one she lives in.'

c. "Wendy's responsibility" +> 'the one falling on her.'

d. "Wendy's theory"

+> 'the one she originated.'

3. M-implikatury: Použitím *příznakové* či jinak *abnormální* formy signalizuje nějakou abnormální situaci; M-implikatura je protiváhou I-implikatur (srov. s. 136-137).

Příklady:

(70) a. "John could solve the problem."

I +> 'and he did.'

b. "John had the ability to solve the problem." M +> 'but he didn't.'

(71) a. "John turned the switch and the motor started."

I +> 'John intentionally caused the starting.' b. "John turned the switch and almost immediately thereafter the motor started." M +> 'the two events may have been coincidental.'

(72) a. "Sue smiled."

I +> 'Sue produced a nice happy expression.' b. "The corners of Sue's lips turned slightly upwards." M +> 'Sue produced a smirk or grimace.'

(73) a. "Sally was knitting. Occasionally, *she* looked out the window."

I +> *she* refers to Sally.

b. "Sally was knitting. Occasionally, *the woman* looked out the window." M +> *the woman* does not refer to Sally.

Ad 4. Presupozice

(Levinson 1983, kap. 4; Eco, U. *I limiti dell' interpretazione*, 1990, kap. 4.4., s. 273-303; český překlad: *Meze interpretace*, kap. XIV, s. 239-280)

Příklady presupozic, které jsou navozeny různými jazykovými výrazy:

a) tzv. faktivní (či expresivní dle Searla 1979) slovesa: George lituje, že Mary odešla → P (Mary odešla)

b) implikativní slovesa: Mary se podařilo odejít → P (Mary se snažila odejít)

c) slovesa soudu: John obvinil Mary, že je bohatá → P (být bohatý je špatné)

d) slovesa změny stavu: George přestal pít → P (G. předtím pil)

e) různá adverbia: G. už *zase* pije → P (G. pil, pak přestal a pak zas začal ...)

f) kontrafaktuální podmínková souvětí: Kdyby si byl John vzal Mary, byl by šťastnější → P (J. si Mary nevezal)

g) určité popisy (existenční presupozice): Potkal jsem člověka v červeném klobouku → P(E) (existuje člověk v červeném klobouku)

atd. (přehled - viz literatura)

Co je tedy presupozice:

Eco 1990 (s. 244 čes. překladu): „...presupoziční jev nastává tehdy, když při poskytování určité informace užitím určitých výrazů (...) zároveň sdělujeme dva druhy významu [dvě informace], které nemají [z hlediska pravdivostních podmínek] stejný status.“

1) John přestal kouřit.	1a) John už nekouří. 1b) John kdysi kouřil.
-------------------------	--

2) John se vrátil do N.Y.C.	2a) John jel do N.Y.C. 2b) John už někdy v N.Y.C. byl.

LOKUČE - ILOKUČE - PERLOKUČE

- lokuční, ilokuční a perlokuční akt nepředstavují tři akty, které jsou mluvčím realizovány jeden po druhém, ale různé aspekty téhož promluvového jednání
- ilokuční a perlokuční akt se realizuje na základě aktu lokučního, respektive skrze něj

LOKUČNÍ AKT - odráží hledisko obsahové:

- spočívá v tom, že jsou v konvencionalizovaném pořadí sdělovány doslovné významy nesené všemi rovinami přirozeného jazyka ve smyslu langue
- lokuční akt je dále rozčleněn na:
 - 1) akt fonetický (produkce zvuků)
 - 2) akt fatický (vyslovení slov určitého slovníku s určitými gramatickými vlastnostmi)
 - 3) akt rétický (užití těchto slov s více či méně přesným smyslem a referencí)

ILOKUČNÍ AKT - odráží hledisko záměru - intence mluvčího:

- spočívá v tom, že uskutečňujeme zcela určitý druh jednání (varování, slib, hrozba, rada ...), když něco říkáme
- ilokuče = realizovaný akt (narozdíl od pouhého aktu mluvení)
- ilokuční síla mluvního aktu = role konkrétní výpovědi v interakci (komunikační fce výpovědi)
- ilokuční akty jsou (dle Austina) konvenční

PERLOKUČNÍ AKT - odráží hledisko účinku na adresáta:

- míní se jím akt vyvolání účinku vyslovením/napsáním výpovědi
- perlokuční akty nejsou (dle Austina) konvenční

lokuče: „Zatelefonuj Evě!“

výrazem „zatelefonuj“ míní mluvčí význam imperativu daného slovesa

výrazem „Evě“ míní určitou osobu ženského pohlaví

ilokuče: rada, příkaz, rozkaz nařízení ...

perlokuče: recipient se zachoval podle přání produktora - zatelefonoval Evě

MLUVNÍ AKT V ŠIRŠÍCH SOUVISLOSTECH JEDNÁNÍ

Sémantika se zabývá významem vět, které jsou vypojeny z ω kontextu.

Pragmatika se zabývá výpověďmi v kontextech ω

Zařazení mluvních aktů do širších souvislostí jednání (lidské interakce) doceneňuje působení mimojazykových faktorů, tzn. širšího komunikačního kontextu, v němž se řečové jednání uskutečňuje a v němž se zásadním způsobem projevuje vztaženost znaku k uživatelům a komunikačním záměrům.

- zatímco teorie mluvních aktů většinou vychází ze subjektivních intencí,
- teorie jednání vychází důsledně ze sociální situace - teorie jednání chápe jazyk jako výsledek nějakého výkonu

- průběhy jednání lze rozčlenit na elementární jednotky jednání:

PRAGMÉM = elementární krok v jednání

PRAXEOGRAM = strukturní schéma odrážející průběh činnosti

3.6.2. John Langshaw Austin (1911-1960)

Narodil se r. 1911 v Lancasteru. R. 1923 začal studovat v Oxfordu klasickou filologii, v třicátých letech se začal věnovat filosofii. V r. 1933 ukončil studium a začal přednášet klasickou filosofii. Později se zaměřil na analytickou filosofii (pod vlivem Carnapa, Ayera a Ryla). V období druhé světové války pracoval ve zpravodajské službě. Koncem čtyřicátých let pracoval na svých zásadních filosofických dílech, která však vyšla až po jeho smrti. V r. 1952 obdržel Whitovu profesuru. V letech 1955 - 1956 přenášel na Harvardu a r. 1958 v Berkeley. Z díla:

Jak udělat něco slovy (How to Do Things with Words, 1962)

Filosofické statě (Philosophical Papers, 1961)

Smysl a smysluplnost (Sense and Sensibilia, 1962)

Neznámějším Austinovým dílem je soubor jeho přednášek **Jak udělat něco slovy**. „Něco říkat“, znamená podle Austina vždy zároveň „něco dělat“, jde o „konání řečí“ či o „**řečový akt**“. Je to jiný aspekt situace, v níž něco říkáme, než ten, který jsme vnímali tak, že „něco tvrdíme“.

Austin nejdříve rozlišuje „**konstativ**“ (konstatují, tvrdí, jsou buď pravdivé či nepravdivé) a „**performativ**“ (kromě toho, že „něco říkají“, zároveň cosi svým pronesením provádějí, mají mnohdy sice stejnou formu jako „tvrzení“, ale nelze o nich říci, že jsou pravdivé či nepravdivé - např. „I do“ jako odpověď na otázku, zda si berete zde přítomnou/ného při sňatku).

U performativů nelze mluvit o jejich pravdivosti, ale o „**zdařilosti**“. Austin se zabývá klasifikací těchto „nezdarů“. Některé vedou k „selhání výpovědi“, takže akt, který měl být vykonán, činí nulitním, tj. bez účinku. Jiné činí vnějškový akt pouhým zneužitím procedury. Typ selhání závisí na tom, zda vůbec existuje procedura, kterou má výpověď „vykonat“, nebo zda je taková procedura „přijatelná“, zda byla procedura použita „za přiměřených okolností“ či kde byla procedura vykonána chybně nebo neúplně. Může přitom docházet k překrývání různých typů, a dále k překrývání s „nedorozuměním“, „omyly“ a „jednání pod nátlakem“, což jsou případy, které mohou existovat vždy.

Dalšími zkoumanými případy jsou „neupřímnost“ (např. chybí-li odpovídající city), „nedodržení“ (skutečně provádím akt, ale nedodržím, co z toho vyplývá) či „porušení“ (akt provádím, aniž bych měl být i jen záměr dostát mu), v těchto případech výkon není „nulitní“, ačkoliv je nezdařilý.

V dalším zkoumání Austin zjišťuje, že performativní není od konstativního zřetelně odlišitelné a pokouší se performativy definovat jasněji, nejdříve na základě gramatického či lexikálního kritéria, po té soupisem možných kritérií, a nakonec dochází k tomu, že ani toto není spolehlivý způsob pro rozlišení. Dále se pokouší sestavit seznam všech sloves, podle nichž by byla možná klasifikace performativů v případě, že by zkoumané věty byly převedeny na explicitní formu performativů. Z performativů vyděluje podskupiny „**behavitivů**“ (tam, kde jde o reakce na chování a o chování vůči jiným lidem - jejich účelem je vyjadřovat postoje a pocity), „**expozitiv**“ (hlavní část výpovědi má formu tvrzení, ale je uvozena explicitním performativním slovesem) a „**verdictiv**“ („vyhlašuji, že ...“).

Austin poté reformuluje klasifikaci performativů tak, že zavádí rozlišení „**lokučních**“, „**ilokučních**“ a „**perlokučních**“ řečových aktů. „Lokuční“ se týká samotného aktu „říkání něčeho“. Zároveň však při této „lokuci“ vykonáváme i další akt, „ilokuční“ (např. informujeme, přikazujeme, varujeme, zavazujeme se k něčemu, atd., tzn. že pronášíme výpovědi, které mají jistou konvencionální platnost). Kromě toho můžeme uskutečňovat i akty „perlokuční“, které přivozujeme nebo uskutečňujeme „tím“, že něco řekneme (např.

přesvědčování, přemlouvání, odstrašování, vyvolávání překvapení či uvádění v omyl apod.). Jde o **trojí dimenzi** či smysl „způsobu užití věty“ či „**způsobu užití řeči**“.

V dalším zkoumání Austin zjišťuje, že tyto tři dimenze platí nejen pro „jasné“ performativy, ale i pro tvrzení, která jsme dosud měli za „konstativy“. U **konstativní výpovědi** však většinou abstrahujeme od ilokučních a perlokučních aspektů řečového aktu a soustředíme se na lokuční. Kromě toho užíváme příliš zjednodušené pojetí korespondence s fakty (neboť tato korespondence zahrnuje ilokuci, od níž abstrahujeme). Jsme zaměřeni na „ideál“ toho, co by bylo správné říci za všech okolností, pro všechny účely, ke všem posluchačům atd. U **performativní výpovědi** se naopak zaměřujeme nejvíce na ilokuční platnost a abstrahujeme od korespondence s fakty. Každý skutečný řečový akt je však **obojím**.

U všech výpovědních aktů existují podle Austina a) dimenze zdatu/nezdatu, b) ilokuční platnosti, c) dimenze pravdivosti/nepravdivosti, a d) dimenze lokučního významu (smysl a reference).

Austin dále zkoumá „**třídy ilokuční platnosti**“: „**verdiktivy**“ (pronesení rozhodnutí, odhadnutí, ohodnocení, ocenění, obecně učinění rozhodnutí o faktu či hodnotě), „**exercitivy**“ (uplatnění moci, práva či vlivu, např. jmenování do funkce, hlasování, nařizování, vybízení, udělování rad, varování), „**komisivy**“ (dávání slibů, přebírání závazků), „**behavitivy**“ (postoje a sociální chování, např. omluvy, blahopřání, doporučování, kondolování, proklínání, vyzývání), „**expozitivity**“ (objasňují vřazování našich výpovědí do konverzace, objasňují výklad slov, např. výrazy „odpovídám“, „dokazuji“, „připouštím“, „předpokládám“ atd.). Austin nakonec vybízí k sestavení úplného seznamu ilokučních aktů, což by představovalo program dalšího bádání, na základě jehož výsledků bychom teprve mohli o něčem hovořit jako o správném či nesprávném.

Pro Austina představuje **technika analýzy přirozené řeči** prostředek, jak se dobrat poznatků, u nichž by bylo možno **dosáhnout všeobecné shody**.